

Cuvântul de la Iuliu

Biblioteca Plat Cult.
R.d.

Apare astăzi de Luni și zilele după sărbătoare zilnic. — Redacția și Administrația
Strada Românului No. 6. Telefon No. 156

Ziar de propagandă națională

Abonamentul pe an 800 Lei, pe jumătate de an 400 Lei, pe un sfert 200 Lei, pe lună 70 Lei. Pentru America pe an 5 dolari

Fără lacrimi pe mormânt...

La 13 Septembrie în anul trecut, l-au implinit 55 ani, decând, în cimitirul de la Tebie, în umbra istoricului torunului lui Horia, s-a deschis fiorosul mormânt, ca să îngheță în sânul său, ramăștele sfintei, al apostolului nostru nașinoal: Avram Iancu, »regele« mulților, care cu vîțeji săi, »moți«, a făcut mișunat răboinicil, în anii de 1848-49, împins de sentimentul iubirei de neam și pentru căștigarea drepturilor naționale.

Din inimă poporului român, născută vor rămâne vitejile acelui, în cele cărui zile de glorie, tot Ardealul răsună de căntecile răboinice:

„lat' voioși porniră
Români, cei voinici...«
„Iancu mergea 'nainte
P'un cal, cu ager curs
Si pes'e imbrăcămintea
Purta piele de urs...«

„Dar săd sfârșit zilele de urgie,
Rebelii în contra dinastiei de atunci,
— cari se foloseau de român, spre a răpune pe unguri, cari periclitau integritatea țării și, și mai tare existența și libertățile și drepturile poporului român, — au fost ingenunchiați, prin prețiosul ajutor dat de Iancu, fără de care, austriaci n'ar fi putut izbuti doar' niciodată.

Cu toate sacrificiile, români au fost loiali amăjiți, nădejdile lui Iancu sfărâmale, căci, jertele celor 40 mii de români, cari au sângerat pe câmpul de luptă, cu măldăușul în străjă, n'au adus roadele așteptate: la împărtirea pănei (drepturile naționale), n'sau aruncat... numai coji...

„Regele“ munților se cutremură, înină lui săngerează din nou, sufletul lui din nou se sbuciumă, iar crugul mînii lui se descătușează și părăie la încheieturi.

Aleargă la Viena, în vară anului 1849 și în 10 luni de zile, urcă toate scările, calcă toate pragurile și bate la ușile și inimile celor mai mari, în așteptarea „Implinirei făgăduințelor ce i s'au făcut și garantate în numele împăratului...“

Iar în a zecea lună... se trezește, căl' chiamă la poliție să-i dea, — par că ne rușinăm a spune, — „O decorație...“

Iancu se îngreșează, se revoltă (trebuie să ne mirăm cum n'a înnebunit acolo pe loc, văzându-se astfel baljocorit), respinge decorația împăratăescă, zicând: „Eu am luptat pentru tron și națiune, și nu pentru decorații. Națiunei mele să i-se dea drepturile promise, atunci voi primi... altcum nu.“

A doua zi „Regele“ munților, a primit ordin, să părăsească în decurs de 24 ore Viena, căci în caz contrar îl vor exhorta, ca pe vagabonzi (cu șupa).

Cum acest „om suflet“, nu a nebunit atunci, ori, căm nu și-a pus capăt vieții, în împrejurimile „Burgului“ imperial, e minune dela Dumnezeu.

S'a întors acasă în munții lui și, zdrobit suiletește și-a scris testamentul, prin care, își dă toată averea Națiunii române și în care zice: unicul dor al vieții mele este, să-mi văd națiunea fericită, pentru care după putere am și lucrat până acum, durere — însă, fără mult succes, ba tocmai acum cu întristare văd, că speranțele și jertfa adusă, se prefac în nimic“ (20 Dec. 1850).

Simbolul suferințelor Națiunii noastre, a mai avut încă de suferit mult timp și multe.

La 1852, Tânărul împărat a venit să viziteze Ardealul. La dorința lui Iancu, împăratul își schimbă planul călătoriei și se sui în munții vitejilor „moți“. Dar, lucrul nedescărcit până în zilele noastre, — Iancu care singur făcu toate pregătirile de primire, s'a ferit

din calea regelui, nu mergea nici la audiență. A mers însă în seara sosirii împăratului, la Câmpeni și s'a întâmpinat la adjutanțul: Graf Grün. Aceasta însă propulsnic cum era l-a dat astăzi cu jandarmii, desvinovățându-se cu aceea că, deși l-a spus lui Iancu, că împăratul s'a culcat, Iancu ar fi stărtuit să fie primit în audiență. A doua zi, nimeni n'a mai știut ce s'a făcut, nu a mai dat de urma lui.

După câteva săptămâni, reapărut, lumea îl înduplecă, ca totuși să se întâmpine înaintea împăratului, care atunci era la Cluj.

Iancu se supune cererilor, și pleacă la Cluj cu 50 de călăreți, să îl întâmpine pe împăratul Francisc Iosif I, la audiență să îl întâmpină toți români... numai Iancu a lipsit?

De atunci, lumea, și îndeosebi ungurii, au început să-l învinovățească, cu gânduri ascunse de o nouă revoluție. Au voit nu odată, cu forță să-l scoată din mijlocul moților săi credincioși; l-au amăgit să meargă la Alba-Iulia, unde s'a și dus și... a fost pălmuit și arestat decătre un funcționar, cu numele Höhn.

Nu au cutezat să-l țină acolo, de frica moților, l-au dus la Sibiu și l-au dat în găză cunoșcutului român Ilie Măcelaru, vrând să îl asigure o pensie, dar Iancu, a refuzat orice răsplătită personă.

Aci la Sibiu, s'au văzut cele dintâi semne de turburarea mintii sale.

S'a întors nu peste mult, în munții săi iubiți și între moții lui credincioși și turburăt cum era, umbă rătăcind în neștiere, căntându-și prăbușirea nădejdilor sale și a națiunii, cu fluerul, de care nimeni nu l-a mai putut despărții.

Perindă astfel, dela Turda începând toate comunele, nu lipsea nici dela un târg sau adunare, cari toate î-se păreau doar o adunare a oștirei lui.

Nu primea dela nimeni găzduire îndelungată sau haine bune, noui, nici bani și de nenumărate ori dormea prin podurile caselor moșteniți acoperite cu păezi.

Doinete și căntecile de jale-i erau susținute redate prin fluerul tovarăș. Se rugă mult lui Dumnezeu și suferă cu resemnare de-l batjocureau.

In dimineața zilei de 10 Septembrie 1872, a fost găsit mort în casa covrigărilor Ioan Stupină, unde îndeosebi își căuta loc de odihnă.

A închis ochii, acest Apostol al neamului nostru, lăsat pe o dormeză din rogozina, cu... fluerul lângă el! Iar la 13 Septembrie 1872 a fost înmormântat în fața alor 10 mii români, la rădăcina goronului lui Morea din Tebea...

Din inima poporului român nu s'a sters și, în veci nu se va șterge, amintirea lui. Văile și munții Ardeleani, Mărgăla, Mărgălia și toți munții și văile din împrejurul comunei Lupșea, Câmpeni, Abrud, Vidra etc., deplâng încă și vor deplâng pe „Regele“ lor, iar căntecile de jale și durere își au și azi echoul lor în acele locuri, unde în nenumărate rânduri preferă, să se adăpostească, sub cerul liber, încunjurat de ostenei lui de stâncile aurite, și de corul Dumnezeesc a ciurătilor apei Arieșului, unde își răcorea corpul trudit și, pălmuit, bătut, de către unul din neamul acestora, cari azi încă... și în țara noastră, continuă a sfida drepturile și seninamentele noastre, pregătite și căstigate de milii apostoli ca, Avram Iancu.

Își plângă inima când auzi căntând pe „moți“.

„Sub poalele codrului
Zac hainele Iancului...
Si le plouă și le ninje.
Si n'are cine le 'ncinge!“

Când ungurii au fărâmăt crucea lui Iancu, cu dinamită, — în durerea lui — poporul român, a eternizat această barbarie a dușmanilor noștri seculari, prin căntarea de mai jos, care de o cîtești române, și, de mai ai din sentimentele iubirei de neam moștenite...

Când cea mai urâtă... are întâietatea

Ca să scapi de gura femeii, singurul și cel mai bun remediu este să... nu o iași, să ajungă la... vorbă.

Ca să căștigi simpatia femeii, deșul este doar să o ridici în slava cerurilor să o asemenei cu... Venus — cel puțin, — ori li declară amor, prin cuvintele cele mai armonioase, din vocabularul Academiei, frumoase de tot, ca șiul de mărgăritar, ce îmbrășează gâtul nimfelor amuzante, — când valurile de idei, eșite din creerul poetului galopează cu iuteala fulgerului, încălcate pe, sprintenul „Pegasus“, — răpesc o fenomenalitate de femeie din lumea visurilor, — o ființă de admirat, — și aceasta i-o asemenei ei! Ai căștigat-o și aceasta-i fericirea ei!

Să-i zici, sau să observe că presupui numai că, ea ne e aceea, mai frumoasă dintre toate — căt de urât o fi — ai gătăto, nu mai poți re căștiga ce ai perdit, niciodată.

Puține cazuri sunt, când s'a putut răpune femeia, la împrejurările mai

sus amintite, când deși presupuneai că i urâtă, totuși să o poți învinge... dar cum? O să vedem mai jos.

Femeia nu moare că-i bătrâna, nici nu este bolnavă că i s'au slăbit elementele susținătoare a fizicului ei, ci moare de supărare... când în oglinda artificială și în aceea a sufletului ei, vede... razele cenușii a ochilor ei, ce luciau orbitor și fermecător... odinioară; — sau când își vede fața îbrăzdată, ce pare un camp arat bine; — sau dinții, mai bine zis locul dinților, — asemenei unui gard, rărit de puterea timpului... etc.

Care e oare acel bărbat, care ar avea cîtezanță, să spună altfel, alese sale bătrâne ori tinere, — chiar de ar fi aşa de urâtă, sau și mai și... ca, mama pădurii!

Când omul se plătisește, mai cetește lexicane, — scrisuri de căteotă, să-i treacă de urât și atunci observă că, tot ce-i bătrân e și bun și

că deși alții zic că aceste nu sunt frumoase, — totuși găsește o frumusețe oareșcare în ele, tocmai ca și... într'o femeie chiar urâtă.

No-i vorbă că, — aşa se zice... femeia urâtă este mai drăguță, mai plăcută de multe ori, decât una frumoasă, căci, de regulă acestea din urmă, cam umblă cu nasu'n nori și se supără foc, ba desconsideră pe acel bărbat, care nu-i face complimente, nu-i se închină etc.

De data aceasta nu voiu face critică nici celor frumoase nici celor urâte, voiu reproduce numai o pildă, — care poate este unică, în felul ei, — din care se vede, ce coloare are inima unei femei și îndeosebi, cât spațiu ocupă „ambitia“, un fenomen, care predomină acest sex într'atât, încât, deși femeia este în extremitatea furiei, — dacă este în mijloc „ambitia“, ... revine, se îmbândește!

În Louvre-ul din Paris, se găsește o pictură admirabilă, în ulei, opera unui vestit pictor francez.

Po lăngă calitatea ce o are, că-i

frumoasă, — este și un studiu, asupra sexului și îndeosebi supra egocentrismului femeiesc, nutrit de... „ambitie“. Marele măestru, desigur, că s'a gândit tot la aceste considerații, când a proiectat această operă a sa, și desigur a știut, că face un serviciu prețios societății, prin eternizarea acelor momente în cari precum se afirmă, rolul principal l-ar fi jucat, romancierul francez Jean Menn, din secolul XVI.

Acesta a scris un roman, în care a personalizat șapte femei din pătură de sus, a Parisului, cari ar fi fost culpile de unele excese prea bătătoare la ochi, în ce privește viața lor morală.

Deși se faceau în secret, au ajuns cumva totuși la urechile romancierului, care jignit în simțul moralului său, a fost inspirat de cele auzite, — cari apoi au format în mare parte subiectul romanului, care în scurt timp a ajuns la cincia ediție!

Cum și prin ce împrejurări, nu se știe, — însă, doamnele din chestiunea astăă, că numai ele pot fi, — (se cunoșteau bine), — cele rotite în români lui Menn și nici una, nici alta,

de ai puterea să te înalți acolo, să pozi admira și stima Apostolii neamului, cari și au pregătit aceasta grădină frumoasă: România-Mare, e cu nepuțină să nu scapi lacrimi de durere, când observi că, nu întru toate urmezi exemplele Hristoșilor Neamului Românesc!

— — — —
„Cine zace în uitare,
In iubitul său pământ,
Fără cruce, — fără floare...
Fără lacrimi pe mormânt?

M

„Zile trăite”

P. S. S., Episcopul Români Ciorogariu din Oradea-Mare, a înbogațit literatura culturală și politică a Ardealului cu o operă valoasă. Frumoasa carte este plină cu interpretări prin personalismul puternic al celui ce-și trece prin retorica judecății sale clare ori ce eveniment. (Ediț. Oradea, 1926 tip. Diecezană, în 520 pagini) „Zile trăite” se întindează aceasta operă în care îndeosebi, în paginile 178—267 și 297—324, se cuprind o vastă monografie a evenimentelor celor două revoluții din Bihor.

Pentru noi îndeosebi generația de azi, — aceasta carte este o suvenire frumoasă și prețioasă, căci poate, am luat parte activă în câteva faze critice, cari sunt eternizate în pasajile acestei cărți.

Este admirabilă descrierea înaintărilor armatei române pe aceste teritorii, unde au ajuns poate în ultimile clipe, salvând dela moarte sigură aproape pe toți fruntașii noștri, din acele lupturi.

Ne surprinde însă faptul, cum P. S. S. a omis a aminti măcar în câteva rânduri Regimentul Horia, care lo pripă înființat la Brad, a fost avangarda armatelor române și care, fără ajutorul altor detașamente a angajat luptele și a ocupat una către una, toate punctele și locațiaile de mare însemnatate strategică.

Acest regiment care a depus jurământul sub gorunul din Tebea și care a fost aproape decimat în luptele cu inamicul, în Bihor, merită să fie amintit.

tit în locul ce i se cuvine și ce i se dă și în istoria națiunii! Dl General Rozoviceanu, în mâinile căruia acest regiment a depus jurământul de credință față de noua patrie, însuș a dispus ca, Regimentul Horia să fie împărtășit în marea cinstă, de a elibera de sub jugul oropsirei, tinuturile unde, părinții, celor care luptau, erau încă în robie, zicând chiar, către actualul prefect al județului Arad dl V. Boneu, care pe atunci era comandantul unui batalion de luptă:

Dorința mea este ca, voi să ocupați și să desrobuiți regiunile strămoșești, sătele unde văți ţesut visurile ce se vor împlini mâine!

Regimentul Horia a fost desrobitorul Vascului la data de 17 Aprilie 1918, după ce la data de 16 Aprilie bătuse trupele cedetilor unguri la Dealul-mare.

Batalionul Boneu a avut aici un număr considerabil de morți și răniți, fapt ce l-a incurajat într'atâtă, încât în Sâmbăta Paștilor a ocupat apoi după o nouă luptă înverșunată Beiușul, primind regimentul poreclă de „Beiuș I” (Regimentul, azi 96, cu reședință în Oradea).

Când fiile acestui ținut au săngherat, și când regimentul, care a fost compus în mare parte din șăzădeni, au luat partea leului din aceste zile de glorie, — credem că și ideia de bază a acestei opere a P. S. S. trebuia să se orienteze în jurul factorilor importanți ai luptelor de deschidere, dintre cari, aici în aceste ținuturi Regimentul Horia a fost primul.

✓ Serbarea zilei de 24 Ianuarie la Arad

Ziua Unirii din 24 Ianuarie 1859 că în tot anul dela Unire încocace, și de data această a fost serbală cu mare fast. După sfânta liturgie din Catedrala ortodoxă și defilarea trupelor: după masă, la Palatul Cultural a avut loc o foarte frumoasă serbare națională. Cu cea mai mare satisfacție susținătorii s'a putut constata că, la aceasta serbare națională și-a dat întâlnirea toată suflarea românească toți români cu sentiment național, tot ce a avut Aradul mai bun, mai select. Aceasta frumoasă manifestare a vieții românești, ne umple inima cu bucurie și aducem elogii la adresa harnicei Asociații pentru literatura română și cultura poporului român despărțământul „Astra” din Arad, căruia i-s'a cunoscut grea sarcină privilor la aranjarea serbarii. După un program bine alcătuit, orchestra Reg. 93 Inf. sub conducerea harnicului ei conducător dl Ict. Mazilu, și în tonat „Imnul Regelui”. După aceasta dl It. Bălceschi a făcut cunoscut publicului că, dl Stefanescu Goiceanu, care urma să lănească conferință, despre M. Eminescu și factorii culturali ai Unirii, din cauza imprejurărilor fatale, provenite cu înzepizirile, n'a putut să vină în jurul nostru. După aceasta, dl It. St. Bălceschi a făcut cunoscut în linii generale, însemnările zilei. Urmărind punctul 3 din program „Tricolorul” de Costescu, executat de către corul teologilor, sub conducerea vrednicului pro-

feso: dl A. Lipovanu. Fragmentul satiră III a lui Eminescu declamată multă arătă de către dșoara Iris Bura, a stârnit aplauze frenetic.

Restul programului „Pulpuriu național”, „Garofila” ex. de către orchestra Reg. 93 Inf., apoi „Cântece oșteanului de Costescu ex. de către teologilor, poesia „Trecând Carpății” de C. Moldovan declamată cu simf de către eleva Dragoș Sivoi „Pulpuriu românesc” de Gh. Foti ex. de orchestra Reg. 93 Inf. „Hoinirii”, dans național, executat de 7 tre elevale Școalei Normale după care programul a luat sfârșit prin un exec. de orchestra Reg. 93 Inf. Se a întâia ore 8 și jum. serbarea s'a continuat la teatrul orașenesc, unde și denii Academiei de drept din Oradea au predat frumoasa piesă teatrală „Heidelbergul de altă dată” în 5 acte de Förster. Piesa aceasta, atât frumoasă și grea, în care se oglindește viața frumoasă a studenților, fost destul de bine interpretată. Se teatrului a fost arhiplină. Suma rezultată, urmând a mări fondul pentru finanțarea unui cămin studențesc Oradea, aradanii au participat în mărime foarte mare, înțelegând scopul nobil al studenților. După teatru, ceasta serbare înălțătoare de inimi, fost urmărat de balul studenților, în saloanele hotelului „Crucea Albă” unde cu toții au petrecut până în zile cea mai bună dispoziție. O. I. F.

La 1 Februarie se va pune în aplicare nou tarif de călători al căilor ferate

Tarifele căilor ferate să găsească de la o vreme, într-o veșnică prefacere, cu tendință evidentă de sporire.

In ultimii ani sporurile au mers și proape din sută în sută, fiind explicate prin scumpetea din zi în zi a materialelor și prin aceia că în România — fără cu monedă devalorizată, tarifele de căile ferate erau cele mai estime din Europa.

Ultimul spor, acela dela 13 Septembrie aducând o diminuare în numărul călătorilor și nefiind calculat după baze științifice, a determinat administrația cfr. să proceadă la o revizuire amplă a tarifelor.

Si această revizuire s'a făcut atât la tarifele de călători și bagaje, cât și la cele de mărfuri.

Ministerul de comunicații a avizat, în acest scop, la opinile specialiștilor în materie, instituind o comisie în frunte cu dl ing. Al. Periejeanu, fost director general al căilor ferate și un desăvârșit cunoșcolor în materie.

Comisiunea aceasta a lucrat în mod laborios, fixând bazete nouilor tarife de bagaje și călători, precum și principiile tarifului local de mărfuri

a cărui nomenclatură a fost redată.

Lucrările în privința tarifului călători fiind terminate, direcționea generală cfr. pregătise și chiar dispuse punerea lui în aplicare, cu efect de la 1 Ianuarie 1927, astăzi după cum ziarul nostru a anunțat timp.

O temporizare

In ajun însă de a fi aplicat nou tarif de călători, adică la 31 Decembrie 1926, după ce se trimisese instrucțiuni precise tuturor organelor cfr. din fără, direcționea generală a vine asupra hotărârei sale, abrogând prima dispoziție.

O informație secură, apărută în ziare, a anunțat la timp această lucru.

Anumite motive a determinat cfr. acest nou tarif să fie și „din nouă revizuit, o operațiune care a fost terminată zilele trecute.

Un tarif unic de călători

Noua revizuire a dus la stabilirea unui tarif unic de călători.

Ar urma în baza acestui tarif,

Sporirea venitelor comunale

Venitele comunelor cari, în trecut au fost asigurate prin așanumita dare suplimentară, — în urma aplicării novei legi pentru contribuționile directe au fost sistate, deoarece suferea mult prin introducerea sistemului de taxe.

Administrația a suferit mai mult, pentru că era veșnic supusă la vexătările populației, care cu greu se poate achiliașiza cu noul sistem de impunere prin taxe.

Prin o nouă lege adusă de actualul guvern, la 31 Dec. 1926 s'a asigurat comunelor un venit, care nu mai este bazat pe sistemul de taxe; și anume

cotele adiționale, — cari au fost fixate pentru proprietățile agricole și pentru clădiri la; de 3 ori cota de până acum.

E de mare însemnatate aceasta, pentru că prin acest pas, guvernul echilibrează bugetele comunelor, iar populația va fi dădată să plătească odă cu dările de stat și cotizații tot atunci.

Cetiți și răspândiți Cuvântul Ardealului

au hotărît să-și răsbasească în ori ce chip. Cățiva „fișandrei” „simpatii” ale lor, cărora le părea în moment bine venit, împlinirea acestei hotăriri a femeilor admirate de ei (și poate până atunci „strugurii erau prea acriji” cum e zică), s-au pus în serviciul „adoratorilor” și în scurtă tempă au și pus la cale executarea.

Menn a fost invitat la locuința unuia dintre acești „bufoni”, la un ceaiu, să și dus, fără să știe ce-l așteaptă.

Cele șapte femei îmbrăcate toate în mască neagră, voalate bine, erau ascunse într'o cameră de lângă sufragerie.

Menn sosind, — este foarte amical primit și prin cuvintele cele mai magniloioare îl întreținuseră, până când nu-i invită să poiească în camera de alătură, unde erau ascunse femeile.

I-a răcit sângele, să a umplut de fiori, când s-a văzut într'o cameră ce avea aspectul unei case mortuare.

În mijlocul camerei o masă, deasupra ei trei lumini, ce răspândeaun o lumină, la care, par că și față celor

prezenți se schimbase. I-se părea că aujuns în cavernele lui Dante..

... Mai mare i-a fost surpriză când, dintr-o dată se văzu înconjurat de șapte figuri, îmbrăcate în negru și voalate bine.

Nici temp de meditare nu i-s'a lăsat, ci pe moment fusese prin legat și i-se citise sentința, la ca judecătorie.

De abia acum își veni în fire romancierul și știind despre ce este vorba, auzind totodată și pedeapsa aspră, își puse în mișcare toate forțele mințale ca, astfel să scape de pericolul ce-l amenință!

După ce citește sentința, motivația etc. îl desbrață la... piele, ca astfel să-și bată joc și mai formidabil de dânsul și ou mult îl lipsea nici până la executarea pedepsei hotărîte când — revenind din lovâlmășală, a cerut cuvântul — că orice condamnat, înainte de a fi executat.

Conform sentinței, fiecare din femei, urma să-i aplice câteva lovitură cu un băt de ouia, pe partea „sedentară”?

Nu e glumă — aceasta era să se

intâmple — în cazul când dânsul nu era ma îscusit.

... Înainte de executarea pedepsei, la care m'a fi condamnat (zise Menn), rog, a mi se asculta și înălțini, ultima doară, ce nu i se poate refuza nici unui condamnat.

»Mă voi supune cu resemnare și fără să mă răsbasească asupra nici unui dintre domnia voastră, însă prețind ca, prima bătaie, la ce m'ati condamnat, să o primesc dela... cea mai urâtă dintre doamnele acestea, autoare, a celor întâmpinate.«

... Tăcere mistică s'a făcut dintr-o dată în cameră, de puteai auzi și zăzáritul muștelor... Femeile se uitau una la alta, mai întâi îndemnându-se... mai apoi cu un dispreț. (Au redat parțial una din scenele cele mai fantasice din lume!) Ultima dorioare a romancierului, le-a desarmat furia și răsburarea.

Atinse în „ambitie” și „mândrie” lor, nici una din ele nu voia să recunoască că, ea e cea mai urâtă...

Câteva secunde trecu și...

una căte una, dispărură din cameră și plecă acasă și, ca un bun cavalcuș, și-a călcăt cuvântul dat, nu a reclamat cauzul nici unde, pedepsind singur, și abia în câteva clipe pe aceea, cari voiau să-l batjocorească.

Aceasta este povestea, când cea mai urâtă dintre femei a fost preferată și când sexual slab și-a dat de omul ei.

Reînțut și tradus din

ungurește de:

SEXTUS

Sărbătorile creștinești reintroduse în Rusia

Berlin. — Din Moscova se anunță că de curând s'a publicat lista sărbătorilor legale. Pe lângă aniversările comuniste au fost reintroduse, în rândul sărbătorilor și unele sărbători creștinești,

pe viitor să se elibereze un singur bilet pentru trenurile de persoane, care să fie valabil și la trenurile accelerate, plăindu-se o taxă fixă de 100 lei de călătorie pentru orice distanță.

Același bilet va putea fi valabil și la trenurile exprese, în schimbul unei taxe de 130 lei de călătorie pentru orice distanță.

In acest mod se desfințează și actualele distanțe minime de 60 și 100 kilometri, zone ce se aplică în prezent la calcularea biletelor pentru trenurile accelerate și exprese.

La călătoria cu reducere de 50 și 75 procente se vor aplica aceleași taxe de 100 și 150 lei, după cum se vede că călătorii cu trenurile accelerate sau exprese.

Biletele de abonament

Să înlocuim în același timp un nou tarif al abonamentele pe cfr., stabilindu-se taxele numai pentru trenurile de persoane. În ce privește valabilitatea lor la exprese și acce-

lerate nu s'a hotărât până în prezent nimic.

Costul unui abonament pe trei luni va reprezenta 35 procente din valoarea abonamentului pe un an întreg, iar pe șase și nouă luni respectiv 60 și 80 procente din valoarea abonamentului anual.

* Consiliul de administrație al drumului de fer, în ședință să de alătări, a luat în deaproape în cernetare acest nou tarif de călători, dându-și avizul afirmativ în privința aplicării lui.

Potrivit formelor uzitate în asemenea împrejurări, noul tarif ar urma să treacă și prin consiliul consultativ al comunicațiilor, pentru a avea aprobația și a ministerului de resort.

Punerea lui în aplicare

Din câte suntem informați, direcționea generală cfr., are intenția de a puner în aplicare acest nou tarif de călători și abonamente neapărat pe ziua de 1 Februarie 1927.

Tratatul franco-român consolidează tratatele din 1919

Paris. — Ziarele continuă să comenteze foarte favorabil tratatul franco-român.

"Echo de Paris" sub semnatura lui Pertinax scrie: „Acest tratat leagă strâns Franța și România, pentru menținerea ordinei europene, stabilită în 1919. Pretenția dintre cele două țări este alături de solidă, încât cu greu ar putea fi imaginată colaborarea mai înținsă formulată prin tratatul încheiat. Conferința dezarmării va lucea noia cu folos anul acesta de textul tratatului franco-român”.

"Journal de Debats", sub semnatura dlui Auguste Gauvain, scrie: „Între Franța și România chestiunea Basarabiei rămâne definitiv rezolvată. Suntem fericiti, că trenul strâng și mai mult legăturile cu o țară de profundă cultură franceză. Simpatia reciprocă între ambele popoare s-a desvoltat neconferit dela recăpătarea independenței României”.

Dl Jacques Banville scrie în "Action Française" și "L'Éclat":

„Tratatul constituie un inel în plus în lanțul menit să consolideze tratatele din 1919 și să prevină o turburare a ordinei actuale. Franța și România își iau asupra lor sarcina de a face la un moment dat, Liga Națiunilor ar putea refuza. Tratatul franco-român întărește rețea intru căiva slăbită a Pactului wilsonian”.

„Le Temps" din 21 Ianuarie, publică în extenso textul tratatului franco-român. În editorial, revenind asupra remarcabilului discurs al dlui Diamandy, la Lyon, „Le Temps" adaugă că aceste acorduri sunt încheiate și realizate în adevărul spirit al păcii, ce caracterizează toată politica franceză, în spiritul dela Geneva și dela Locarno, care admite perfect strânsa colaborare a națiunilor având interes comune și care sunt animale de a-ceiași voință de a menține pacea pe baza tratatelor.

„Ele creiază — spune „Le Temps" — legături noi și durabile între poporul francez și poporul român, care a manifestat totdeauna față de țara noastră, ceea mai vie simpatie, care a fost alături de noi în marele război, și căruia victoria comună îi asigură un rol atât de important în Europa Orientală. După cum am mai relevat, acordurile franco-române nu implică amenințări pentru nici o altă țară putere, protocolul adițional ce amintește angajamentul permanent de neagresiune din partea României față de Rusia sovietică, fiind semnificativ în această privință, și ele constituie puternice instrumente de concordie și pace pe baza dreptului creat de tratate”.

Deputația lutheranilor la dl ministru Goldiș

Deputația bisericii lutherane în frunte cu baronul Ludovic Ambrozy și protopopul Ludovic Frant din Arad, s-au prezentat la dl ministru al Cultelor și Artelor, V. Goldiș, având o întrebere în ce privește numirea suprindententului lor.

Sunt trei candidați: Ludovic Print din Arad, Nicodemus Carol și Ladislau Bohuș.

Economul superior al acestei biserici va rămâne baronul Ludovic Márózy.

Arbitraj în conflictul dintre Statele-Unite și Mexic

Paris. — Din Mexic se anunță, că ministrul de externe a declarat în numele guvernului mexican că acceptă instituirea unui arbitraj pentru examinarea și rezolvarea conflictului cu Statele-Unite.

Ziarele prevăd că se va ajunge la o soluție pacnică a conflictului, deoarece simțământul de justiție, mai mult chiar decât inteligența va impiedica războiul între ambele state.

Congresul funcționarilor amânat

Cluj. — Congresul funcționarilor, care urma să se întânde la data de 23 I. c. a fost amânat din cauza reliei circulații pe Cfr., până la dat de 30 cor.

Pentru cunoașterea amănuntită a istoriei țării

Casa Școalelor, dorind să contribuie la cunoașterea căt mai amănuntită a istoriei țării, din timpuri căt mai departe până în zilele noastre, precum și a moravurilor și datinelor din trecutul poporului nostru, este dispusă să publice într'un volum, după propunerea și sub controlul dlui profesor N. Iorga, orice documente, memorii și scrisori vechi.

In acest scop, Casa Școalelor face apel la toți locuitorii țării și în special la cei bătrâni să-i trimită, fie în original, fie în copii, orice documente sau acte vechi, orice memorii sau scrisori din timpuri mai îndepărtate fie privitoare la interese generale, fie privitoare la interese personale ori de familie.

Deasemenea face apel la toți bătrâni, din orice categorie socială, să-și scrie amintiri din vremurile copilăriei și tinereții lor, ca prin ajutorul acestor amintiri să se poată da la iveau anumite adevăruri istorice, anumite întâmplări și aspecte ale vieții românești care până acum au rămas necunoscute și neconsemnate de istorici.

Toate acestea se vor trimite la direcția culturii poporului din Casa Școalelor sub semnatulă și cu indicarea adresiei trimițătorului.

Căsătorie între două fete

Budapest. — Înaintea justiției maghiare a fost desbătut zilele acestea un caz care întrece orice creație a fantiei și care alături de celelalte fapte petrecute în societatea maghiară, documentează în mod fioros psihoză postbelică din Ungaria, ce delă războiului încoace nu numai că n'a prezentat vreun simptom de ameliorare, dar a născut lucruri din ce în ce mai groaznice.

Înaintea judecătorului, a ieșit la iveau că Iulia Kajaș, numele adevărat al Tânărului cu care Maria Jambol a făcut cunoștință în tren, o adormea aducându-i un bărbat străin, fapt care explică și nașterea copilului.

După doi ani doamna Kajaș a născut un copil și s'a crezut că după aceasta viața familială va decurge mai linistit. Într-o noapte s'a întâmplat că soțul ei să se întoarcă acasă beat și să doarme pe jumătate desbrăcat. Spre mareea ei mirare soția lui s'a convins că soțul ei de viață nu este de căt... o femeie. A deșteptat imediat pe soțul ei, care văzându-se descopert, a declarat că având în vedere constituția sexuală nu se poate purta altfel. Soția a declarat cazul poliției și bărbatul-femeie a fost arestat.

Înaintea tribunalului, a ieșit la iveau că Iulia Kajaș, numele adevărat al Tânărului cu care Maria Jambol a făcut cunoștință în tren, o adormea aducându-i un bărbat străin, fapt care explică și nașterea copilului.

Dela Camera de Comerț Arad

Camera de Comerț și Industrie aduce la cunoștința celor interesați, că Fabrica de Butoaie de Fier și de articole de fier S. A. din Sopron este de vânzare. Condițiile de vânzare, care sunt foarte favorabile, se dau dela dl dr. Iuliu Cohn, avocat, Sopron, Szinház u. c. 14.

RESTAURANT ROMÂNESC!

Funcționari români din Arad și județ, luați masa numai la restaurantul românesc „PALACE", Arad, Strada Ionel C. Brătianu. Mâncări bune și ieftine :: serviciu punctual.

Serbare școlară și culturală

Duminică, în 23 cor., la ora 2 și jum. d. a. s'a întînt în Bodrogul vechi o serbare școlară cu cântece și declamații, din partea copiilor de școală, sub conducerea inv. Gheorghe Imbroane. În cadrul programului, părintele Arhimandrit P. Morușca, starețul sătmăreni H. Bodrog, a întinut o cuvântare sătenilor despre prăznuirea zilei de 24 Ianuarie. În partea două a cuvântării a stărtuit a supra folosului citirii cărților, din biblioteca populară, care acumă s'a sporit cu 155 de cărți, donate de Casa Școalelor prin stăruința Societății de Lectură a Facultății Teologice din București. În deosebi a dlui stud. teol. Radu Crăciun, din Pelnic. Pă. Arhim. a dăruit câteva exemplare din cărțile scrise de I. P. C. Sa va mai adăuga din biblioteca sa cărți potrivite pentru popor. Sătenii au ascultat cu luare aminte și mulțumire poetele împărtășite ca și prestații școlilor. — Un asistent.

Balul costumat al Reuniunii Fem. Rom. din Arad

Tradiționalul bal costumat (costume naționale) va avea loc la 29 Ianuarie, în sala hotelului Crucea Albă.

Intelectualii români, cari din greșală n-au primit invitație, suu rugăți să se adreseze dnei viceprez. A. dr. Ispravnicori secretarei Tulia Bogdan, internatul de fete str. V. Stroescu 4—6.

Din județ

Din Cermel

In ziua de 12 Ianuarie a. c. Ion Popa din Cermeiu, prin spargere a intrat în locuința femeii Floarea Chișu din comuna Ineu, de unde a furat suma de 450.

Hoțul a fost arestat și dresându-i se actele a fost predat parchetului Arad.

Cadavrul găsit

In marginea pădurei numite „Pădureni" din comuna Chișineu, a fost găsit cadavrul Andrei Chiș. Bănuilele de crimă nu sunt, însă autoritățile totuși au dispus cercetarea cazului.

BURSA

Cursurile devizelor Zürich

Deschiderea dela 25 Ianuarie 1927

Berlin	123.05
Amsterdam	207.5/8
New-York	519.1/8
Londra	2519.50
Paris	2056.50
Milano	2252.—
Praga	1537.50
Budapest	9077.50
Belgrad	912.50
București	275.—
Varșovia	56.50
Viena	7325.—

Valute

Napoleon	760.—
Mărci	44.50—
Leva	1.30—
Lire otomane	92.—
Lire sterline	920.—
Fr. francezi	—7.50—
Fr. elvețieni	36.70—
Lire italiene	8.25—
Drahme	2.15—
Dinari	3.35—
Dolari	189.—
Marca poloneză	21.—
Cor. austri.	27.50
Cor. ung.	32.—
Cor. cehoslov.	5.55.—

Dacă vrei să dejunezi sau să cini ieftin și să fii servit
conștiincios căută
hală de vin a viticulturei „Minoritilor”
aranjată cu gust. Arad, Str. Brătianu No 2. — Vinuri esențiale!
Deschis până la ora 12. ooo 511

Direcțiunea Uzinelor de Gaz a orașului Arad.

Se află în situație plăcută, ca să servească On. Public cu gaz de calo-
rie finală, cu un cárui ajutor putem ca în timpul de pece ieftin a lumi-
nării, încălziri, pregăti mâncări, a călărușe și a ne scăldă. Instalațiile
necesare și montările le executăm pe rate și pe prețuri de regie.

Uzinele Comunale Secția gaz aerian:
Arad, Str. Muclu Scevola 9, II, 13. — Telefon: 27, 25, 16.

Biroul uzinelor
din Str. Eminescu No. 4, stă la dispoziția On. public în
ce privesc comenziile etc.

Atelierul de broderii, ţesături și eusături naționale al doamnei Cristina Sabău

Arad, Strada Gojdu Nr. 17.

Confeționeză; Cuverturi de pat, perdele, fețe de masă,
lingerie etc. Specialități de batiste. Bogat assortiment
de modele artistice pentru brodat. :: Imprimațiuni de
modele pe pânză.

Auchete și cununi ocazionale foarte frumoase, flori în dif-
erite variații, assortiment bogat cu prețuri convenabile
florăria JANOSI,
ARAD, Str. Eminescu 20-22. ATENȚIE! Firma JANOSI exclusiv
numai în Str. Eminescu 20-22 există. Celelalte cu numele Ja-
noși folosesc nume fals.

Cititi și răspânditi „Cuvântul Ardealului”!

Szántó și Komlós

Prețcurrentul de iarnă

Costum p. bărbăti dela	1750 L in sus
Costum p. băieți dela	1250 L in sus
Costum p. băieți cu pant, scurți dela	1050 L in sus
Palton p. bărb. negru dela	2200 L in sus
Palton p. bărb. cu blană	2600 L in sus
Palton p. bărb. ulat, și raglan dela	1850 L in sus
Palton p. băieți ulat, și raglan dela	1350 L in sus
Palton p. băieți dela	850 L in sus
Paltoane de piele dela	4200 L in sus
Impermeabile (gumă) dela	950 L in sus
Impermeabile p. dame dela	1150 L in sus
Mare assortiment de stofe din lână din străinătate. Uniforme pentru școlari după măsură. Arad, Piața Avram Iancu în palatul Teatrului.	720

Primăria comunei Curtici,

Nr. 194 — 1927. 547

Publicațiune.

Rămășiind fără rezultat licitația fixată pe ziua de 20 Ianuarie 1927 cu privire la vânzarea celor 3 tauri neapăti de prăsilă publică din nou licitație pe ziua de 24 Februarie 1927 la orele 10 care se va ține la Primăria com. Curtici în conformitate cu legea contab. publice, depunând oferentul un vadiu de 10% din suma oferită.

Curtici, la 20 Ianuarie 1927.

Notar: Popescu. Primar: I. Uza

Haine (blouse) croșetate, veste, Poule-uri, ciorapi, mănuși, șaluri elegante de mătase, tricouri (indispens.) se capătă pe lângă prețuri convenabile la

SZÁNTÓ, Str. Eminescu 6.

Arad. 245

BECURILE uzate pe lângă su prăplătire le schimbăm cu nouă, sticio și obicei de porțelan spartă le lipim special, cadre pentru tablouri și lucrări de sticlărie pe lângă prețuri ieftine la sticlăria

SCHWARCZ Arad, lângă biserică izraelită. 484

Dacă te dor picioarele sau tălpile nu suferă și nu amâna rea lor și caută ateliere
IOAN RADA pantofar în Arad, Str. Caragiale Nr. 20., care imediat modelul în ipsos (gips) și execută și pentru cele mai rinzi picioare ghete comode.

Nr. i101—1927.

548

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință generală, că pentru închirierea pe termen de 3 ani a unui local din suteranul Palatului Cultural, în ziua de 10 Februarie 1927 la orele 10 a. m. se va ține o nouă licitație publică cu oferte inchise în biroul Serviciul economic (Primăria etaj), camera Nr. 104 în conformitate cu art. 72 și următorii din legea asupra contabilității publice.

Caetul de sarcini se poate vedea la Serviciul economic în orele oficioase.

Arad, la 20 Ianuarie 1927.

Serviciul Economic.

Judecătoria rurală Șiria.

Nr. G. 4470/1926—2. 549

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul delegat judecătoresc în sensul art. 102 a legii LX 1881 respective art. 10 a legii XLI din 1908, prin aceasta publică că în urma decisului judecătoriei de ocol Satu Mare N. C. 8650—1926 pentru suma de Lei 24.046 și acc. efectuindu-se execuția escontativă în favoarea lui Prima Fabrică de Transilvania de răspese repr. prin adv. Dr. Dimitrie Rohan contra urmăritului său pus sub sechestrul pe misiunea următoare: 1 sicru de mort de minerău, 1 masă de scris, 1 tesghie de dulgher, 1 oglindă de toaletă, 1 dulap de haine, stelage de marfă și căntar zecimal prețuite la suma de 16 400 Lei Deci în urma decisului mai sus a Judecăriei de ocol Șiria pentru

încasarea pretensiunii de Lei și spesele stabilite până în L. 4540 se defigă termenul pe ziua de 7 Februarie 1927 la ora 15 d. m. mună Șiria la casa următoare. Se invită cumpărătorii să observare, că misiunea următoare se vede în bani gata, în lipsă și sub prețul estimat. Intrucât misiunea următoare este chestrată și din partea ei acesteia și-a câștigat dreptul de escontare, licitația se desfășoară în sensul art. 120 a legii 1881 și în favoarea aceluiași Șiria, la 8 Ianuarie 1927.

Jud. delegat: I. C.

Primăria comunei Seleuș

Nr. 97—1927.

Publicațiune.

Primăria comunei Seleuș licitație minunată în ziua Martie 1927 la ora 9 a. m. localul primăriei pentru cumpărarea hainelor de veră a copiilor comunali 2 bluze, 2 pantaloni și 2 capele.

Maieștri doritori de a confecționa, vor trimite liste inchise pe ziua licitației roului notarial.

Odată cu angajamentul depun și vadiu de 10% din prețul oferit.

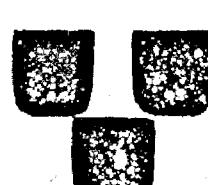
Licitatia se va ține în data limită cu legea contabilă.

Seleuș la 24 Ianuarie 1927.

Notar: C. Primar: Ioan Buzna.

Imprimeria Județului S. A.

Arad, Strada Gheorghe Lazar No. 17.

Execută tot soiul de tiparituri aparținătoare artei tipografice. :: Depozit de imprimate secretariale și advocațiale.

